

УДК 811

Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /

Статья поступила в редакцию] – 20.01.2018 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 25.01.2018 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 92.21 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2018.33.15>

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПОМИЛКИ У ПЕРЕКЛАДАХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ АБО ПАСТКА ДЛЯ ПЕРЕКЛАДАЧА

К. М. Лахтіонова (м. Київ, Україна)

romanskimovy@ukr.net

кандидат філологічних наук, доцент
кафедри романської і новогрецької філології
Київський національний лінгвістичний університет
(Міністерство освіти і науки України)
03680, м. Київ, вулиця Велика Васильківська, 73

Статтю присвячено перекладацьким помилкам споріднених романських мов: італійської та іспанської.

Ключові слова: *лексичні одиниці, граматичні похибки, перекладацькі помилки, споріднені мови.*

ПЕРЕВОДЧЕСКИЕ ОШИБКИ В ПЕРЕВОДЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ ИЛИ ЛОВУШКА ДЛЯ ПЕРЕВОДЧИКА

Е. М. Лахтионова (г. Киев, Украина)

romanskimovy@ukr.net

кандидат филологических наук, доцент
кафедры романской и новогреческой филологии и перевода
Киевский национальный лингвистический университет
(Министерство образования и науки Украины)
03680, м. Киев, улица Большая Васильковская, 73

Статья посвящена переводческим ошибкам родственных романских языков: итальянского и испанского.

(Translation problems)

Translation errors in translations of fiction text or transmitting trackers (in Ukrainian) [Perekladac'ki pomylyky u perekladah hudozhnih tvoriv abo pastka dlja perekladacha]

© *Lakhtionova K. M. [Lahtionova K. M.] romanskimovy@ukr.net*

Ключевые слова: лексические единицы, грамматические ошибки, переводческие ошибки, родственные языки.

TRANSLATION ERRORS IN TRANSLATIONS OF FICTION TEXT OR TRANSMITTING TRACKERS

K. M. Lakhtionova
romanskimovy@ukr.net

PhD (Philology), Associate Professor of the Department of Romance and
Modern Greek Philology and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
73, Velyka Vasylkivska Street, Kyiv, 03680, Ukraine

Everything has been changing all the time in our world. It concerns language and literature as well. New traditions are being formed, and old ones die. Literary activity (creativity) could not avoid such changes: flexible natural form (shape) came instead of classical writing, instead of classical writing, great and sentimental, inherent to French literature.

Bokacho`s Style and perfectionism in language mean following the rules of language standard, starting from XIII century and finishing XVIII.

Padre Grande was criticized too for glorification of toskana literary language and humiliation of local dialects.

Outstanding personality of Dzhuzeppe Parini appears in early period of defining his positions, ignoring linguistic polemics, avoiding different extremes and exaggerations.

Parini demonstrates society in ironic style, old such as “batrachomyomachia” – ironic “Illiada”, Moskeida” – Orlando`s statements: epical forms reflect plebeian picture of the world.

Irony – is a kind of obsolete society, which didn`t understand its decline. Obsolete does its best to pretend modern, the more proud is the style, the poorer it is. This is the essence of Parini`s conception incarnated in his literary work “Giorno”(Day) which is based on irony, deep and sad.

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

There are no doubts, that after the research and discuss about Parini, after publications of the translation in Spanish, not only ceased, but gained great interest of literary researches. It is clear, that some mistakes in translations were done, but we are not judges. The most important is basic content which is presented in the introduction of A. Prieto.

Analyzing translator`s mistakes from Italian language of original text into Spanish we have to focus on key phrase of Maris Isabel Honsales-Fernandes, that Spanish has not a lot in common with Italian. It is evident especially in translation of lexical units, where the translator did mistakes, that demonstrates not appropriate level of Italian language knowledge. We can call this phenomena “amici falsi del traduttore”, ignorance of particular lexis and meaning that lexical unit can have in both languages. This ignorance led to to misunderstanding even to ugliness and curvature of original text.

The translator Marselo Arroyita-Chauresi, who is a poet himself, is much more to be desired. He has tried to follow the text of original in some cases. But he was not successful in his attempts.

You can just imagine Spanish translation to be translated into language of original even being of 200 years old, which we could receive. Not a proper level of the Italian language and misunderstanding of some words, which in Spanish and Italian sound the same way.

Translator`s work – hard labour which needs flawless knowledge of the language of original not to loose while translating artistic value or even to deface author`s concept. It just verifies common known truth: not to ignore even the slightest peculiarities of the text of original.

The translator has to know lexis and a grammar perfectly, be able to use translator`s transformations in order to avoid such phenomena as failed translation and misrepresentation of the content of the text, especially if it is a poetry.

Key-words: language of original, language of translation, classical writing, language and style, irony, translator`s analysis, conception, Parini.

*Світлій пам'яті моєї матері Вороніної
 Маргарити Михайлівни присвячується*

**Джузеппе Паріні “Il Giorno”. Спроба перекладу іспанською мовою
 оригінального італійського тексту**

(Translation problems)

Translation errors in translations of fiction text or transmitting trackers (in Ukrainian) [Perekladac'ki pomylyky u perekladah hudozhnih tvoriv abo pastka dlja perekladacha]

© Lakhtionova K. M. [Lahtionova K. M.] romanskimovy@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Усе у нашому світі постійно змінюється. Це стосується також мови та літератури. Приходять нові традиції, відмирають старі. Літературна творчість теж не могла уникнути такого перетворення: на зміну класичній писемності прийшла гнучка природна форма, блискуча та сентиментальна, що була притаманна французькій літературі. В Італії, у Мілані сміялись з монаха-сервіта Аллесандро Банд'єра, який дуже бажав навчити мови та стилю такого собі падре Сеньєрі, котрий, на його думку, не достатньо володів стилем Боккаччо, пише відомий італійський літературознавець Де Санктіс у своєму класичному творі [5, с.475].

Стиль Боккаччо та перфекціонізм у мові, безперечно, означають дотримання правил мовної норми, починаючи з XIII століття та закінчуючи XVIII.

Критикували також і падре Бранда, який вихваляв до небес тосканську літературну мову та всіляко принижував місцеві діалекти.

Саме у цей період виникнення нових ідей та відмирання старих традицій 22 травня 1729 на світ з'являється Джузеппе Паріні, якому доля приготувала блискучу літературну діяльність та літературну кар'єру.

Класичну освіту Паріні здобув у монахів-варнавітів. Його вчителем риторики був падре Бранда. Сім'я Паріні бажала, щоб він став священнослужителем з метою отримання більш поважного соціального статусу. Однак за сімейних обставин майбутній поет був вимушений покинути навчання та заробляти на життя. Однак він не завжди розділяв думки своїх вчителів та наставників. Можна сказати, що він значно випередив свій час, ту епоху, коли він жив і творив. Паріні мав можливість бувати у заможних домах, де мав змогу вивчати ту дивну «суміш» старого і нового, котрим було у ті часи італійське суспільство.

Вже в ранньому визначенні своїх позицій, у нехтуванні та зневазі до лінгвістичної полеміки, уникаючи всіляких крайнощів та перебільшень, постає перед нами видатна особистість Джузеппе Паріні. Старе суспільство Паріні відображає в іронічному стилі, такому як «батрахоміомехія» – іронічна «Іліада», «Москеїда» – висловлювання «Орландо»: епічні форми поєднуються із плебейською картиною світу.

Іронія – це форма віджившого суспільства. яке ще не зрозуміло свого занепаду. Відживше з усіх сил намагається здаватись сучасним, і чим пихатішим є стиль, тим незначним, убогим є стиль. В цьому полягає концепція Паріні, яку він втілює у своєму творі “Il Giorno” («День»), заснованому на іронії, закладений у самому бутті і саме тому ця іронія глибока та сумна.

© *Лахтіонова К. М. [Лахтионова Е. М.] romanskimovy@ukr.net*

Перекладацькі помилки у перекладах художніх творів або пастка для перекладача (Українською)

[Переводческие ошибки в переводах художественных произведений или ловушка для переводчика] (На укр. яз.)

(Проблеми перекладознавства [Проблемы переводоведения])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Іронізуючи, Паріні від себе додає ще більше рельєфності, пишності стилю, що робить контраст ще більш очевидним. Тут іронія залишається лише на поверхні, а в глибині заховане стримане та придушене обурення ображеної людини та особистості.

Нещодавно іспанські шанувальники італійської літератури, чия мова, *el castellano*, не має тісного зв'язку з італійською мовою, отримали нагоду насолодитися перекладом класичного твору італійської літератури доби XVIII століття, а саме “*Il Giorno*” Джузеппе Паріні. Цей переклад, як і деякі інші, створив значні труднощі як для перекладача, так і для тих читачів хто хоч щонебудь тямить в італійській мові та літературі. Перш за все – це сприйняття та розуміння оригінального тексту.

Цей твір відносять до найбільш класичних характерних для італійської літератури XVIII століття з одного боку, з іншого – майже невідомий широкому загалу.

Особистість Паріні, дуже цікавого обдарованого поета, хоч і трохи забутого (на думку іспанців), його світогляд, його поетичний стиль, його життєва позиція постає перед читачами у поданні Антоніо Прієто (*Antonio Prieto*), який зробив ступ до перекладу таким чином, окресливши найважливіші риси постаті Паріні [7, с. 1277-1389].

Немає сумнівів, що після дослідження та дискусій щодо Паріні, після публікації перекладу іспанською мовою, не тільки не зупинились, а й набули неабиякої зацікавленості літераторів. Звісно, у перекладі були допущені помилки, але ми не судді, найважливіше – це фундаментальний зміст викладений у вступній частині А.Прієто.

При аналізі перекладацьких помилок з італійської мови тексту оригіналу іспанською мовою треба звернутися до ключової фрази Марії Ісабель Гонсалес-Фернандес, що іспанська мова не має багато спільного з італійською. Це особливо очевидно при перекладі лексичних одиниць, де перекладч допустив помилки, що є свідченням недостатнього знання італійської мови. Ми б назвали це явище “*amici falsi del traduttore*”, незнання конкретної лексики та яке значення має одна і та ж сама лексична одиниця в обох мовах. Це саме «незнання» і призвело до непорозуміння та навіть до спотворення чи викривлення оригінального тексту. Перекладач Марсело Арроїта-Хауресі, який сам є поетом, бажає кращого, і хоч він спробував дотримуватися тексту оригіналу, у деяких випадках. Йому це не вдалося. Можете собі уявити, якщо б переклад іспанською мовою ще раз перекласти мовою оригіналу навіть двохсотрічної давності. який би змісти ми

(Translation problems)

Translation errors in translations of fiction text or transmitting trackers (in Ukrainian) [Perekladac'ki pomylyky u perekladah hudozhnih tvoriv abo pastka dlja perekladacha]

© Lakhtionova K. M. [Lahtionova K. M.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

могли отримати! Тут очевидне недостатнє володіння перекладачем італійською мовою, і нерозуміння значення слів, які іспанською та італійською мовами звучать однаково.

Помилки при перекладі дуже багато не тільки лексичних, але навіть у дієслівних формах та пунктуації, займенниках, викривленні змісту і таке інше.

Ми зосередили нашу увагу на найбільш яскравих, на наш погляд, перекладацьких помилках. Лише у першій частині цієї невеличкої поеми, *Il Mattino*, написаної у 1763 році (2 частина – *Il Mezzo Giorno*) нараховується 1078 різних перекладацьких помилок.

Так, наприклад:

<u>italiano</u>	<u>español</u>
Значення слова	
Rintuzzati	Debilitados y no obtusos
Ministeri	Oficios y no ministerios
Appanaggio	Privilegio y no salario
Redine	Riendas y no redes
Avenurato	Venturoso y no aventurado
Tu il reca	Tú deposítalo y no tú le depositas
Граматика	
Siccome	Así como y no si
Si studiera	Se esforzará y no estudiará
Di questo	Que ésta ya que se refiere a mañana y no de esto
O...o	O...o; ora...ora y no ahora...ahora
Fastidio	Hastío y no fastidio
Після дієслова <i>aborri</i> (в оригіналі) є крапка	В перекладі вона відсутня
Né...meno	Ni...menos y no ni...menos
Ti fieron	Te hieren y no te harán
Cangiate	Cambiadas y no trocan
Innanzi al sol	Antes del sol y no tras el sol
Arche	Arcas y no arca (множина)
Gisti	Fuiste y no yaciste
féo	Hizo y no hace (помилки в

© *Лахтіонова К. М. [Лахтионова Е. М.] romanskimovy@ukr.net*

Перекладацькі помилки у перекладах художніх творів або пастка для перекладача (Українською)

[Переводческие ошибки в переводах художественных произведений или ловушка для переводчика] (На укр. яз.)

(Проблеми перекладознавства [Проблемы переводоведения])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

	граматичних часах)
--	--------------------

До речі, перекладач не товаришує із узгодженням часів, замість давно минулого часу *Pasatto Remoto* (it.), *Pretérito Indefinido* (esp.) вживає форми теперішнього часу, *Presente de Indicativo*, що, звісно, змінює наративну картину, коли саме відбувається дія.

Викривлення смислу	
Vari moti	Diversos motivos y no frases varios
I'veggo	Yo veo y no le permite
Ardite	Він перекладає як <i>árdidas</i> , що ми вважаємо помилкою, треба без наголосу, <i>ardidas</i>
Seggio	Asiento, sede y no sillón
Tronche	Agudas)con acento agudo, acentuadas a l a frencesa) y no truncadas
Per	Parece y no para
Spugne	Esponjas y no espumas
Altero sangue	Orgullosa sangre y no otra sangre. Тут взагалі переклад невірний – горда, блакитна кров, а не інша кров.
Vedean	Veían y no ven
Scaglie	Escamas y no cáscaras
Feda	Repugnante y no fiel
A voglia lor	A su gusto y no en su loor
Adunque	Por lo tanto y no mientras tanto
Fia d'uopo	Serà necesario y no haga provecho
Sottisima benda	Utilísimo pañuelo, bufanda y no sutilísimo turbante, ya que se refiere al cuello

Перекладацька діяльність – це дуже тяжкий хліб, що потребує бездоганного знання мови оригіналу, щоб при перекладі не загубили його художню цінність або навіть спотворили ідею автора.

Це тільки підтверджує прописну істину: не можна нехтувати навіть найменшими особливостями тексту оригіналу, бездоганно володіти лексикою та

(Translation problems)

Translation errors in translations of fiction text or transmitting trackers (in Ukrainian) [Perekladac'ki pomylyky u perekladah hudozhnih tvoriv abo pastka dlja perekladacha]

© Lakhtionova K. M. [Lakhtionova K. M.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

граматикою мови оригіналу, доречно застосовувати перекладацькі трансформації, щоб уникнути таких прикрих явищ як невдалий переклад і викривлення змісту тексту, особливо якщо це поезія.

Література

1. *Де Санктис, Франческо*. История итальянской литературы, Т. II. Москва, издательство «Прогресс», 1964. С. 476-482.
2. *Пономарьов О.Д.* Культура слова: мовно-стилістичні поради. Київ, Либідь, 2011, 272 с.
3. Салье *Т. Е.* Погрешности перевода как проводник языковой интерференции. Четвертые Федоровские чтения. Университетское переводоведение. Вып. 4. Санкт-Петербург, 2003. С. 302-300.
4. *Томашевский Н.Б.* Традиция и новизна. Москва, «Художественная литература», 1981, 285 с.
5. *Enciclopedia Zanichelli*. Milano, a cura di Edigeo, 1997.
6. *Gonzalez Fernandez Ma Isabel*. Anotaciones a una traducción de Il Giorno de Parini. Universidad de Santiago de compostela, 1977, pp. 159-171.
7. *Maestros italianos*, I. Selección, introducción, estudio y notas de Antonio Prieto. Traducción de Marcelo Arroita-Jáuregui. Barcelona, 1962, pp.1277-1389.
8. *Verba*. Armario Gallego de Filología. Vol.4. Universidad de Santiago de compostela, 1977, 369p.

References

1. De Sanktis, Franchesko. Istorija ital'janskoj literatury, T. II. Moskva, izdatel'stvo «Progress», 1964, str. 476-482.
2. Ponomar'ov O.D. Kul'tura slova: movno-stilistichni poradi. Kiïv, Libid', 2011, 272 s.
3. Sal'e T. E. Pogreshnosti perevoda kak provodnik jazykovoj interferencii. Chetvertye Fedorovskie chtenija. Universitetskoe perevodovedenie. Vypusk 4. Sankt-Peterburg, 2003.
4. Tomashevskij N.B. Tradicija i novizna. Moskva, «Hudozhestvennaja literatura», 1981, 285s.
5. Enciclopedia Zanichelli. Milano, a cura di Edigeo, 1997.
9. *Enciclopedia Zanichelli*. Milano, a cura di Edigeo, 1997.
10. *Gonzalez Fernandez Ma Isabel*. Anotaciones a una traducción de Il Giorno de Parini. niversidad de Santiago de compostela, 1977, pp. 159-171.
11. *Maestros italianos*, I. Selección, introducción, estudio y notas de Antonio Prieto. Traducción de Marcelo Arroita-Jáuregui. Barcelona, 1962, pp.1277-1389.
12. *Verba*. Armario Gallego de Filología. Vol.4. Universidad de Santiago de compostela, 1977, 369p.

© *Лактионова К. М. [Лактионова Е. М.] romanskimovy@ukr.net*

Перекладацькі помилки у перекладах художніх творів або пастка для перекладача (Українською)

[Переводческие ошибки в переводах художественных произведений или ловушка для переводчика] (На укр. яз.)

(Проблеми перекладознавства [Проблеми переводоведения])